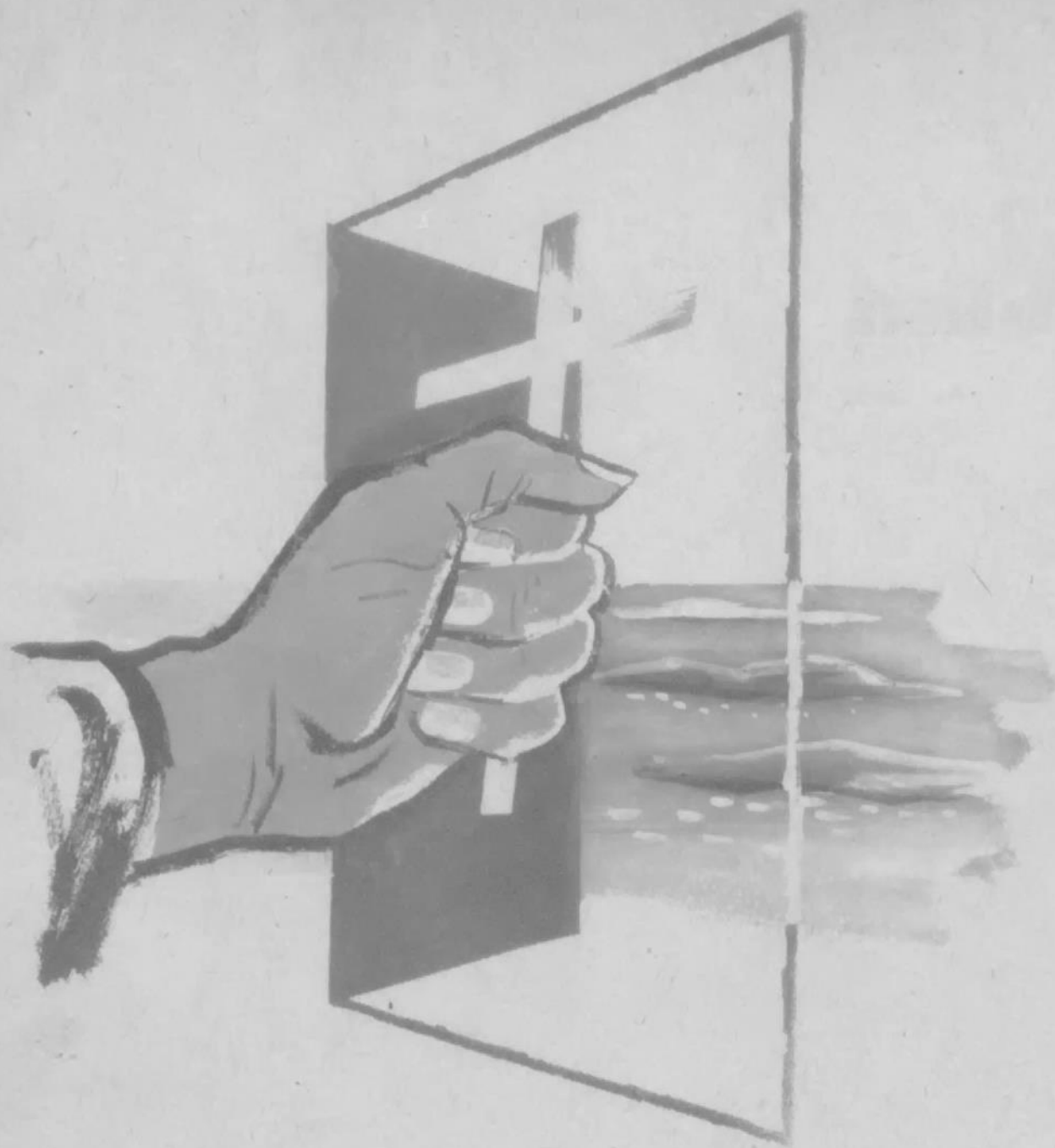

het zendingsblad

van De Gereformeerde Kerken in Nederland - Maandblad - Jaargang 58 - No. 10 - October 1960

Perspectief in de zending op Sumba

I. Als op de Generale Synode van onze Kerken de vraag gesteld wordt of we ons niet te veel concentreren op een zendingsterrein als Sumba, dat toch „geen perspectief” meer zou bieden, dan is dat voor ons, die in die zending arbeiden, wel reden om eens na te gaan, wat daarvan gezegd dient te worden.

Nu begrijp ik heel goed, dat het bij deze vraag gaat om het perspectief voor het aandeel van De Gereformeerde Kerken in Nederland in die zending, waarin zij met de Geredja Keristen Sumba (GKS, Chr. Kerk van Sumba) samenwerken. Op die vraag kom ik dan ook terug, nadat ik eerst heb getracht iets te tekenen van het perspectief van de Zending op Sumba in het algemeen.

Het eiland Sumba is wel een zeer vruchtbaar zendingsterrein, als men let op het snel groeiende ledental van de Kerken. Van alle delen van Sumba komen de berichten van doop aan groepen van volwassenen bediend gestaag binnen. En deze berichtgeving is nog verre van volledig. Voor sommige kerkeraden is het zo'n gewoon verschijnsel, dat ze er geen speciale melding van maken. Pas nog mocht ik tot mijn grote vreugde de doop bedienen aan 26 volwassenen, waarvan er veertien leerlingen waren van een regeringskweekschool.

De Kerk van Sumba is mede door de financiële hulp van de Nederlandse Kerken bijzonder rijk aan betaalde krachten voor de Evangelieverkondiging. Maar ook de gehele gemeente is actief en wordt in vele plaatselijke Kerken regelmatig ge-

activeerd door de zaaiweken.

De leiding van de evangelie-verkondiging berust bij de kerkeraad en vraagt steeds veel aandacht van zijn vergaderingen. Delegatie van deze taak aan een soort „evangelisatiecommissie” is bij het opstellen van de zendingsorde beslist niet wenselijk gevonden.

Ook de classisvergaderingen hebben tal van zaken op dit gebied te behandelen. Plannen tot vorming en instituering van nieuwe Kerken komen telkens ter sprake. Ook dat geeft perspectief: de ressorten van de Kerken worden gedeeld en kunnen des te intensiever bewerkt worden. Dit jaar worden er twee Kerken geïnstitueerd, waardoor het aantal op 36 komt. 3 à 4 nieuwe Kerken zijn in min of meer gevorderde staat van zelfstandigwording. Ook het feit, dat tal van regeringsposities, waaronder de hoogste, bekleed worden door leden van onze Kerken, dat de ziekenhuizen eigendom of althans in beheer zijn van de Stichting voor Chr. Ziekenhuizen, dat de meeste scholen in beheer zijn van de Christelijke schoolstichting, bepaalt mede het perspectief van de zending op Sumba.

Weliswaar neemt het aantal regerings-scholen snel toe de laatste tijd, maar ook deze zijn veelal centra van Evangelieverkondiging.

Die veelvoudige oprichting van nieuwe scholen en uitbreiding van de bestaande, waardoor het welhaast zover is, dat elk kind op het eiland een school kan bezoeken, bepaalt mede het perspectief, maar niet onverdeeld gunstig: de oude

f religie, de Marapu-verering, heeft zijn tijd gehad juist door de school. Weliswaar zijn er nu nog vurige aanhangers van deze religie, maar de schoolkinderen hebben geen belangstelling meer voor hetgeen de ouden te zeggen hebben. De oude religie is die van analfabeten en dat is zijn zwakte. Daardoor kan zij nauwelijks enig verweer organiseren tegen de nieuwe stromingen. Daarom is het te verwachten, dat binnen de tijd van een of twee geslachten de gehele bevolking van Sumba een andere religie kiest. Maar dat de GKS het merendeel ervan zal opvangen, dat staat nog allerminst vast. Naast de GKS maakt de Roomse Kerk zich sterk over het hele eiland. Pinkstergemeente, Adventisten en andere groeperingen van christenen hebben ook reeds hun gemeenten op Sumba. De Islam neemt in deze jaren in kracht toe. Ook de communistische organisaties hebben hun kantoor op Sumba, terwijl daarnaast, zij het ongeorganiseerd, natuurlijk ook de moderne westerse levensbeschouwingen via boek en tijdschrift ingang vinden. Door dit alles wordt het perspectief van de zending op Sumba mede bepaald. Voorspellingen hoeven we natuurlijk niet te doen.

Maar onder één beding slechts kunnen wij dit perspectief rustig bezien: in het besef van onze gemeenschappelijke verantwoordelijkheid als samenwerkende Kerken onze aandacht nog meer concentreren en activeren, wetende, dat het alles uiteindelijk afhankelijk is van het welbehagen van de HEER.

II. Handelend over het perspectief in de Zending op Sumba, mogen wij niet nalaten ook te zien naar de eilanden in de omgeving. Hier wordt het perspectief vooral bepaald door de jongste ontwikkeling in de verhouding tussen de Evangelisch Christelijke Kerk van Timor en de GKS, de beide buurkerken in de provincie Oost-Nusa-Tenggara. Vanouds

heeft de Zending op Sumba het zendingswerk op andere eilanden erkend in die zin, dat nimmer werd getracht de leden van onze Kerken, die daarheen verhuisden, tot de vorming van eigen kerkelijk leven te bewegen. Zij werden opgenomen in de daar aanwezige gemeenten, zoals ook omgekeerd op Sumba geen gemeente van de Protestantse Kerk werd gevormd.

De omvang van de daardoor ontstane wederzijdse relaties is niet gering: reeds lang is het gewoonte wederzijds afgevaardigden naar de Synode uit te nodigen.

De stoot tot nader officieel contact kwam nu van de zijde van de Raad van Kerken in Indonesia, die de wens uitsprak, dat in alle provincies regionale raden van Kerken zouden gevormd worden om de mogelijkheid van meer toenadering en samenwerking te bespreken. Vooral moest worden nagegaan, of er gezamenlijk iets zou kunnen worden ondernomen t.a.v. de door de zending nog onbewerkte gebieden in de provincie.

Aan deze wens werd nu gevolg gegeven. Beide Kerken wezen elk twee leden, met *secundi*, aan voor deze raad, die onder voorzitterschap van dr. Abineno, door de raad van Kerken als coördinator aangewezen, op 28 en 30 Mei te SoE op Timor zijn eerste vergaderingen hield.

Daar een der *primi* afgevaardigden van Sumba verhinderd was, mocht ik er als *secundus* aan deelnemen.

Besloten werd aan beide synoden voorstellen te doen tot de uitwisseling van attestaties en tot kanselruil. Bovendien werd op initiatief van dr. Abineno besloten voor te stellen om het eiland Flores tot gemeenschappelijk zendingsterrein te maken. Om moeilijkheden te voorkomen, die kunnen voortvloeien uit verschil in kerkorde en liturgie van onze Kerken, werd het voorstel aldus nader gepreciseerd, dat deze zending, die onder de lei-

Een rustig plekje op Sumba.

ding zal staan van de Regionale Raad van Kerken, zal hebben om te komen tot de vorming van een derde zelfstandige kerkengroep op Flores, die zelf zijn vormen kiezen zal en waaraan de nu op Flores aanwezige gemeenten van de Timor-Kerk, die bestaan uit van buiten gekomen protestanten, zullen worden overgedragen. Men weet, dat Flores voor de oorlog door de regering beschermd missiegebied was. Ons werd verteld, dat op Flores onlangs enkele gezinnen van Floreinezen tot de Timor-Kerk zijn overgekomen, die ook gevraagd hebben om opzettelijke zendingsarbeid onder hun volksenoten. De Timor-Kerk, die pas zelf op Lomblen ten Oosten van Flores met zendingsarbeid begonnen is en al eerder in Zuid-Belu op Timor, dat vroeger ook missiegebied was en waar reeds veel zegen op de evangelisatie gezien wordt, kan de arbeid op Flores niet alleen aan.

Deze voorstellen werden door de Synode van de Timor-Kerk op 31 Mei alle aanvaard en zouden dus nu worden voorgelegd aan de Synode van de Sumba-Kerk, die 25 Juli bijeenkwam.

Op die Synode van de Timor-Kerk, en de eraan voorafgaande „consultatie” van dienaren des woords, was nog wel eens wat te horen, dat ook voor de samenwerking van onze Kerken van belang is. De Timor-Kerk wil nl. breken met zijn verleden, dat van Indische Staatskerk. Toen het bijv. ging over de taak van de kerkeraden en hun eigen verantwoorde-

lijkheid, zei de praeses: „Wij moeten los van de resten van de Indische Kerk, waar wij te weinig eigen verantwoordelijkheid kenden; wij moeten waarlijk Kerk van Christus worden.” Vroeger konden vrijzinnige predikanten zomaar op Timor geplaatst worden. Maar de Timor-Kerk heeft gekozen een orthodoxe Kerk te willen zijn. Het lesmateriaal van de theologische opleidingsschool is geschrift en „nu willen we, — zo zei de praeses — ons afvragen hoe ons in de Bijbel geleerd wordt, dat wij Kerk van Christus moeten zijn.” „Op Sumba is het anders gegaan; daar is de zending van meetaf van de Kerk uitgegaan en in kerkelijke banen geleid. Daarom kunnen wij veel van onze broeders op Sumba leren.” Zo ongeveer de woorden van de praeses van de Synode van de Timor-Kerk.

Genoeg om te doen zien, dat er in deze jongste ontwikkeling rijke perspectieven voor de Kerk van Sumba liggen. Perspectieven, waarover we ons verblijden mogen, ook al willen we ons oog niet sluiten voor de invloed en de doorwerking van die resten uit een onkerkelijk verleden van de buurkerk, — de Kerk van Sumba zal hier op zijn hoede moeten zijn —, we verblijden ons er over, dat deze gunstige verhouding tussen de beide buurkerken aan de Sumba-Kerk gelegenheid geeft in ruimer verband tot zegen te zijn voor de christenen rondom en ook perspectief geeft voor de nieuwe ontplooiing van zendingsarbeid.

Doopsbediening in de open lucht op Sumba.

De vensters worden deuren

Toen we ons gingen bezinnen op nieuwe zendingstaken naast het aloude werk in Indonesië, werd gesproken zo in de trant van: „we moeten meer vensters naar de wereld hebben...” Na veel studie en waarneming besloot de Synode van Utrecht de vensters open te stoten. En het was vooral rondom het Pinksterfeest, dat de leden van onze Kerken door middel van een folder, die er goed blijkt ingegaan te zijn, door de vensters zijn gaan kijken. Het resultaat is dan ook niet uitgebleven: een Pinkster-collecte voor de zending, hoger dan ooit.

Intussen hebben we niet stil gezeten. Een zendingscommissie schreef ons: „we horen niets meer over de nieuwe zendingstaken”. We dachten: we kunnen toch niet toveren?! Ze moesten eens weten, hoeveel er moet gebeuren, voordat de zendingsarbeiders kunnen uitgaan. Welnu: er is heel wat gebeurd. Uren achtereen heeft de Paruba-commissie vergaderd. Massa's stencils zijn de deur uitgegaan om zendingsdeputaten in te lichten. Ettelijke brieven werden uitgezonden naar alle werelddelen. Verschillende besprekingen vonden plaats met onze zuiderburen van het Belgische Zendingsgenootschap. Vele berekeningen werden gemaakt over de vraag of het financieel wel allemaal kon. Buitenlandse

gasten werden ontvangen. De zendingscentra in het buitenland werden bezocht. Overeenkomsten moesten worden ontworpen. Zendingsarbeiders moesten worden benaderd. Contracten en financiële accoorden moesten worden ontworpen. En we zouden eraan kunnen toevoegen: enzovoort, enzovoort. Terwijl iedereen vakantie hield, ging heel dit zendingsbedrijf op het thuisfront voort.

En nu is het eigenlijk dan zo ver. De vensters worden deuren. M.a.w. we staan niet meer vanuit ons zendingshuis door een venster naar buiten te kijken, maar we hebben de deuren opengezet, zodat de zendingsarbeiders kunnen gaan vertrekken. Helaas staan de deuren min of meer nog op een kiertje. Ondanks het feit, dat er nog 2 miljard mensen zonder christus leven, gaan er nog niet eens 10 zendingsarbeiders weg!

Denkt u zich — en dit min of meer tussen haakjes — eens in, wat dit betekent.

Maar goed, de deuren staan open. Als de zendingsarbeiders buiten gekomen zijn, gaan ze verschillende kanten uit.

Het eerst zullen er een paar artsen naar West-Pakistan gaan. Dokter H. J. Bakker, die in Pati op Midden-Java heeft gewerkt, gaat naar het ziekenhuis in Jelalpur, dat uitgaat van de Schotse

Kerk waar hij 130 bedden en... 400 patiënten zal aantreffen. Dokter C. A. van Walraven hoopt te gaan werken in het ziekenhuis in Taxila van the United Presbyterian Church in the United States of America, een ziekenhuis met 150 bedden en 500 patiënten. Ze zullen spoedig gevolgd worden door Ir L. W. Hessel, die waarschijnlijk als scheikundig ingenieur zal gaan doceren aan een „college” van the Church of Scotland.

En tenslotte zal over pl.m. een jaar als „chaplain” (studentenpredikant) de heer Slomp vertrekken, gevolgd door een Islam-specialist, die nog niet is opgeleid.

Een ander groepje gaat in de richting Ruanda Urundi, het mandaat-gebied ten oosten van de veelbesproken Congo. Ze zullen worden ingezet in het kader van de „Société Belge de Missions Protestantes au Congo”, waarin al enige jaren De Gereformeerde Kerken in België samenwerken. Ds C. M. Overdulve te Hemelum en Cand. Jb van der Neut — tijdelijk hulpprediker te Capelle aan de IJssel — zullen samen met mejuffrouw E. Bastiaans — nu nog werkzaam bij de Jeugdhaven te Rotterdam en bestemd als jeugdleidster — zo spoedig mogelijk afreizen, nadat ze hun gespecialiseerde opleiding aan het Zendingsseminarie of in België hebben voltooid.

Deze 7 mensen zijn voorafgegaan door hen, die naar Zuid-Amerika gingen.

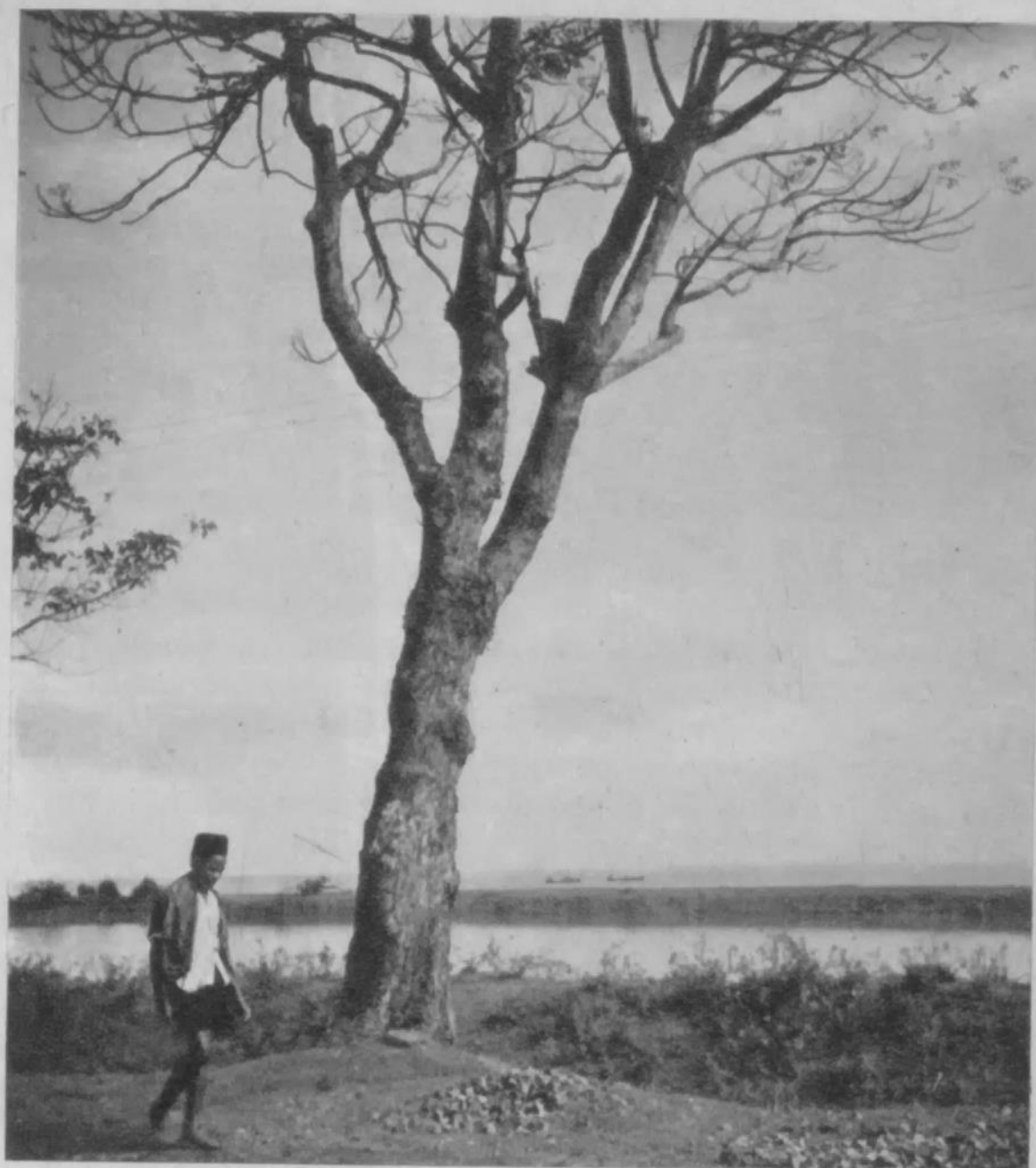
Als we de voortgezette waarneming door Ds J. A. C. Rullmann in Argentinië even buiten beschouwing laten (hij immers doet geen eigenlijk zendingswerk, maar bereidt het voor), dan vinden we daar Ds F. L. Schalkwijk,

— die zich op de talenschool in Campinas voorbereidt op het werk in Brazilië — dat waarschijnlijk spoedig zal beginnen. Als gemeente-predikant in Buenos Aires in Argentinië werkt Ds. R. van Benthem, die min of meer zit te wachten tot Ds Rullmann klaar is en daarna hoopt over te stappen van de stadsgemeente naar de zendingspost.

Welgeteld: 9 zendingsarbeiders voor onmetelijke taken. Taken, waarover besloten is, dat ze voorlopig beperkt van omvang moesten blijven. Is dit eigenlijk niet, wat je met een vreemd woord noemt, een „contradictio in terminis” of vrij vertaald: een innerlijke tegenstrijdigheid? Denk u daar eens over na. En dan maar niet alleen denken... Ook iets doen.

Baarn

B. Richters

Noordkust Midden-Java tussen Pemalang en Tegal.

Blijdschap

in

Metro

De 2e Paasdag, 18 April 1960, was een historische dag voor de Javaanse Christelijke Kerken in Lampung.

Op die dag werd namelijk te Metro, het centrum van het transmigratiegebied in de residentie Lampung in Zuid-Sumatra, een mooie nieuwe Kerk ingewijd en tegelijkertijd de gemeente van Metro als zelfstandige, volwassen Kerk met een eigen kerkeraad geïnstitueerd.

Zoals bekend zijn met hulp van de Regering indertijd groepen bewoners van het dichtbevolkte Java verhuisd naar andere eilanden, o.a. ook naar Lampung in Zuid-Sumatra. Ook enkele duizenden

christenen kwamen naar Lampung. De meesten van hen waren afkomstig van Oost-Java, een kleiner gedeelte van Midden-Java en een nog kleiner gedeelte van West-Java.

In verband met de aanwezigheid van deze christenen daar zonden de Javaanse Kerken van Midden-Java in 1938 een missionair predikant, n.l.: Ds J. S. Hardjowasito, naar Lampung, om de christenen daar te verzorgen en het Evangelie te brengen aan de andere transmigranten.

Door het werk van Ds Hardjowasito waren einde 1956 in Lampung reeds 3 geïnstitueerde Kerken, n.l. te Metro (bestaande uit 3 kringen: Metro, Poerwodadi en Margoredjo), Batanghari en Wonosari.

Medio 1957 werd Ds Hardjowasito als missionair predikant voor Sumatra's Oostkust te Pematang Siantar en omgeving beroepen, en in zijn plaats kwam Ds Siswodwidjo van Jogjakarta. Doordat het aantal christenen gaandeweg toenam, deels door verdere transmigratie uit Java, deels als vrucht van de Evangelieprediking, waren er einde April 1960 al 7 zelfstandige (Javaanse) Kerken, n.l.:

1. Margoredjo-Purwodadi
2. Batanghari
3. Wonosari
4. Sribawano
5. Sidowajah
6. Metro
7. Seputihraman

Al deze Kerken maken deel uit van de Synode van de Javaanse Kerken van Midden-Java.

Behalve de genoemde Kerken zijn er in Lampung ook nog andere, zoals de Indonesische Christelijke Kerken, de Protestantse Kerk van Westelijk Indonesië, de Hoeria Kristen Batak Protestan (Batak-Kerk), de Pinkstergemeente, de Kerk van Christus, en... laten we niet vergeten de Rooms Katholieke Kerk, die werkt met veel geld en veel mensen.

Hieronder willen wij nog iets vertellen over de bouw en de inwijding van het kerkje en de instituering van de gemeente van Metro, omdat Metro beschouwd kan worden als centrum en moederkerk van de Christelijke Kerken in Lampung.

Hoe het groeide... Het plan voor de bouw van een kerk in Metro dateert al van 1948. Doordat er echter nog zo weinig christenen waren (ongeveer 10 gezinnen), mislukten de pogingen telkens weer, zodat de grond, die door het plaatselijk bestuur gegeven was voor kerkbouw, weer teruggenomen werd. Pas in het begin van 1958 kon werkelijk met de bouw begonnen worden. Volgens de oorspronkelijke begroting zou het Rp 175.000.— moeten kosten. Maar door de voortdurende prijsstijgingen van de materialen is het tenslotte Rp. 300.000.— geworden. En doordat er steeds gebrek aan geld was kon de bouw, die in 1958 begonnen was, eerst in April 1960 worden voltooid.

De genoemde Rp. 300.000.— werden verkregen van:

a. de leden van de Kerk van Metro bestaande uit 25 gezinnen	Rp. 32.000.—
b. liefdegaven	„ 55.000.—
c. steun van de Kerken in Midden Java	„ 2.000.—
d. steun van het Corps Geestel. Verzorging Landmacht Palembang	„ 10.000.—
e. steun van de Sumak-commissie van De Gereformeerde Kerken in Nederland ...	„ 201.000.—

Van de Sumak-commissie ontvingen we niet alleen geldelijke steun, maar ze zegde toe, ons ook een orgel en een luidklok cadeau te zullen doen. De nieuwe kerk

meet 9 bij 14 m, ziet er netjes en stevig uit en kan $\pm$ 300 mensen bevatten.

Wij willen hier onze zeer grote dank betuigen aan allen, personen en Kerken, die ons zo krachtig hebben gesteund, zodat de bouw van de kerk kon worden voltooid, en heel in het bijzonder de Sumak-commissie.

Maandag 18 April was reeds om 8.30 het erf van de Kerk te Metro vol met christenen, plaatselijke autoriteiten en andere genodigden, om de officiële opening bij te wonen. Er waren wel 450 bezoekers.

Om 9 uur precies werd het lint voor de voorgalerij doorgeknipt door een vertegenwoordiger van het Hoofd van de Daerah Regentschap Midden-Lampung. Vervolgens verrichtte Ds Jotham de opening van het gebouw. De preek voor de bevestiging van de nieuwe kerkeraad werd gehouden door Ds Siswodwidjo, naar aanleiding van Ef. 1:22—23. De nieuwe kerkeraad bestaat uit 5 leden en wel de broeders Darmoprajitno, Soetrono en Siswodwiatmoko, ouderlingen en Wakindri en Trisnokadi, diakenen.

De plechtigheid, die om 9 uur begonnen was, om 1 uur eindigde en in alle rust plaats vond, maakte veel indruk. Alle autoriteiten en andere gasten volgden de orde van de dienst met aandacht en eerbied en bleven tot het laatst. De meesten van hen hadden nog nooit een kerkdienst meegemaakt, maar zij volgden alles vol belangstelling.

De plechtigheid werd verhoogd door zang van de leden van de Indonesische Kerk, de Protestantse Kerk van Westelijk Indonesië, de Pinkstergemeente, en de leden van de Javaanse Kerk van Metro zelf.

Toespraken werden gehouden door de vertegenwoordiger van het Daerah-hoofd, een afgevaardigde van de Daerah-Raad en afgevaardigden van genabuurse Kerken.

Pas één (Javaanse) gemeente in Lampung bezit nu een goed kerkgebouw. Andere Kerken, als Batanghari, Wonosari en Sribanowo hebben een „draaglijk” gebouw: alang-alang of houten dak, houten of gedeg-wanden en aarden vloer. Wij hopen daarom, dat de stroom van giften, zowel van personen als Kerken, van binnen- en buitenland, mag doorgaan, opdat de Kerken in Lampung behoorlijke gebouwen mogen ontvangen. Een groot deel van de christenen in Lampung zijn nieuwe transmigranten, die nog een moeilijk bestaan hebben, zodat hulp wel nodig is.

Moge de Here al Zijn Kerken zegenen, ook die in Lampung.

Metro

Ds Siswodwidjo

Een synodevergadering op Sumba.

Als in de toekomst nog eens een geschiedenis van de Sumbase Kerk geschreven wordt, dan zal daarin zeker de naam Langgaliru niet ontbreken. En wel niet in de eerste plaats, omdat daar een gemeente is, die reeds lang van betekenis is voor haar omgeving en een hecht kerkelijk leven ontplooit, maar vooral omdat daar van 25 Juli tot 4 Augustus de synode der Kerk van Sumba vergaderde. Het is natuurlijk moeilijk te zeggen, wat op een bepaalde synodevergadering in het centrum gestaan heeft. Daarvoor zijn er teveel dingen, die of goedgekeurd moeten worden of om nieuwe beslissingen vragen. Op een synode wordt steeds weer duidelijk, hoe een Kerk tastend haar weg zoekt en vindt temidden van moeite, zonde, beproevingen en tegenstand. Het licht van God blijkt altijd weer zo helder te zijn, dat de Kerk tot de volgende bocht haar weg kan zien. Op een synode bespeurt men ook de vele zegeningen, die God tot op het heden gegeven heeft. En de vele lofzangen, die in Langgaliru oprezen ten hemel, waren ook een antwoord op de trouw des Heren, Die Zijn Kerk tot hier toe geleid, en van jaar tot jaar met meer dan duizend zielen uitgebreid heeft, en die in vele delen van het eiland open deuren geeft, zodat we voor de nabije toekomst op een rijke oogst mogen hopen. En eindelijk, wie de synode der Sumbase Kerk meemaakt, komt ook onder de indruk van het steeds groeiende besef van verantwoordelijkheid op velerlei gebied. Van jaar tot jaar worden de financiële inspanningen vergroot. Het vier-jaren-plan, om voor het interne kerkelijke leven financieel onafhankelijk te worden, wordt voortgezet. Met een nieuwe actie voor de theologische school Lewa wordt een poging gedaan, om niet slechts de „norm” van het eigen aandeel te vervullen, maar ook, om de liefde der Kerken voor hun school te wekken. Vanaf het volgende jaar wordt de eerste Januari — verjaardag der

LANGGALIRU

school — tot een dag van gebed en offer voor dit opleidingscentrum. Daarnaast zijn op verschillende andere posten de uitgaven uitgebreid. En dat alles, terwijl de gemeenten het minimum-salaris voor hun predikanten nog niet bereiken. Maar — en dat heeft op ons een diepe indruk gemaakt — er was ook niet één predikant, die er op aandrang, verschillende taken voorlopig te laten rusten, om eerst binnenshuis tot een sluitende begroting te komen. Wel waren er andere stemmen als b.v.: „Wij moeten en wij willen dit offer brengen en deze last dragen. De Here vraagt het van ons.”

Maar dat de naam Langgaliru een plaats in de geschiedenis van de Sumbase Kerk zal krijgen, heeft nog een andere oorzaak. Er is namelijk een besluit genomen, dat verstrekkende gevolgen zal hebben: *De Kerk van Sumba gaat zending drijven buiten haar eiland.* Samen met de christelijke Kerk van Timor zal zo spoedig mogelijk het zendingswerk op Flores ter hand worden genomen. Een statuut van samenwerking zal het nader regelen. Met groot enthousiasme hebben de beide synodes dit besluit genomen; de eerste zendingscollectes worden binnenkort gehouden; een eerste kracht is reeds beschikbaar, en in hoofdlijnen staat het plan reeds vast. De Kerk van Flores — er zijn reeds enige gemeenten — zal een zelfstandige Kerk worden met een eigen kerkorde en synode. Daarmee doet de Timorese Kerk afstand van dit eiland, dat tot vandaag tot haar ressort behoort. Ze doet dat bewust, niet alleen omdat dit de voorgenomen samenwerking veel gemakkelijker maakt, maar ook omdat zij nog met enige onzalige gevolgen van haar verleden als indische staatskerk te maken heeft en stap voor stap de vernieuwing der Kerk ter hand neemt. Ze wil aan de Kerk van Flores dus graag de kans geven, nieuw te beginnen.

Dat de Sumbase Kerk voor vele taken staat in het geheel der Indonesische wereld, moge ook blijken uit het feit, dat zij door de Bugi-Makassarische Kerk werd verzocht, haar door het uitlenen van een predikant en een onderwijzer hulp te verlenen bij de opbouw van Kerk en zending in Zuid-Celebes in een gebied, waar de rust juist weer teruggekeerd is. In principe is besloten, aan dit verzoek zo spoedig mogelijk te voldoen. Dat dit

verzoek juist aan de Kerk van Sumba gericht werd, heeft voor een deel zijn grond in het feit, dat deze Kerk, vergeleken met alle andere Kerken van Oost-Indonesië, verreweg het best van predikanten en evangelisten voorzien is. Maar het heeft ook te maken met de goede naam van Sumba's Kerk, waarin de zelfstandigheid en verantwoordelijkheid der plaatselijke Kerk zulk een zegenrijke rol speelt. Het moge ons met ootmoedige blijdschap vervullen, dat zij van meer dan één zijde ten voorbeeld

gesteld wordt. Dit te weten, kan haar alleen maar stimuleren, om met alle kracht en met de grootste toewijding op deze weg verder te gaan.

En op die weg mogen wij hen nog begeleiden. Met onze gaven, en met onze gebeden, en met onze zendingsarbeiders. De Kerk van Sumba stelt dit alles zeer op prijs. Ze is dankbaar voor uw gaven, zij rekent op uw gebeden, en zij is blij, uw arbeiders in haar midden te hebben.

Pajeti

H. Baarlink

„Pioniers van het nieuwe Azië” (Gandhi - Nehroe - Jinnah - Mau Tze-Toeng - Hatta)* onder redactie van Prof. Dr H. Bergema.

Omvang 492 pagina's.
Prijs: gebonden f 17.50
(voor leden van de Chr. Nat. Bibliotheek f 12.—)

Een buitengewoon belangrijk boek. Wil men begrijpen, wat er thans in de wereld van Azië plaats vindt, dan vindt men hier wel een bij uitstek bekwaame wegwijzer.

Ds A. Pos schrijft over Gandhi en Nehru, Dr Attama over Jinnah van Pakistan, Drs Thijs over de grote communistenleider van China, Mau Tze-Toeng en H. G. Schulte Nordholt over Mohammed Hatta, de man, die naast Sukarno een groot aandeel heeft gehad in het bewerken van de onafhankelijkheid van Indonesië. Maar deze verschillende levensbeschrijvingen van Aziatische pioniers worden voorafgegaan door een buitengewoon oriënterend stuk van Prof. Bergema over het nieuwe Azië. Wat jammer, dat dit boek niet eerder verschenen is!

Deze voorlichting van kenners van Azië en van de Aziatische godsdiensten hebben wij zo nodig. Het doel van dit boek? Daarover zegt Prof. Bergema

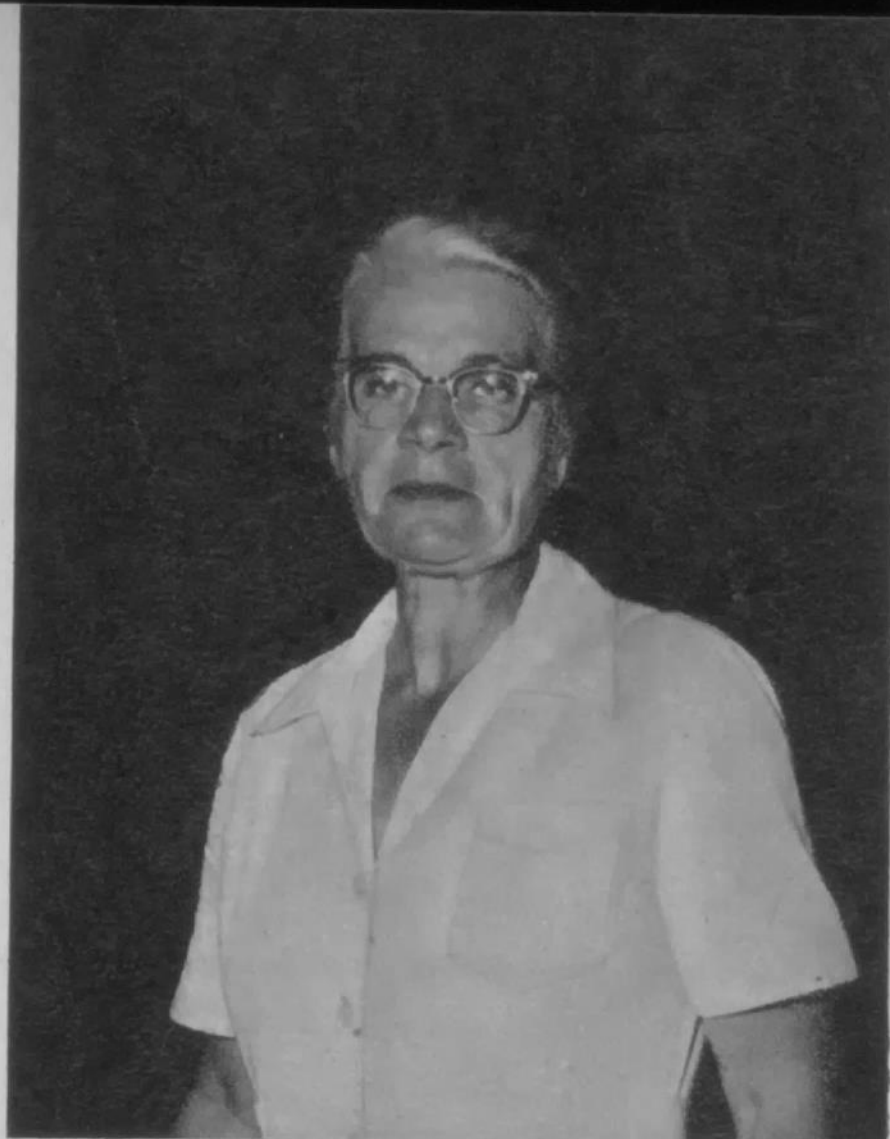
Boek- bespreking

in het woord vooraf het volgende: „De impasse, waarin wij door wederzijds wantrouwen, door diplomatieke fouten van beide zijden, door het niet begrijpen of het niet willen begrijpen van elkan- ders woorden en daden, en door een star vasthouden aan eenmaal ingenomen standpunten zijn geraakt, stelt ons voor de klemmende gewetensvraag of wij niet door een oprecht streven naar een beter inzicht en vooral door het aannemen van een andere houding, tegenover onze Aziatische partners een verzoening tot stand zouden kunnen (en dus ook móeten) brengen, die de basis zou kunnen vormen voor betere verhoudingen in de toekomst, niet alleen met Indonesië, maar ook met al de andere volken van Azië, die zich aan de zijde van Indonesië hebben geschaard. Eén van de doelstellingen, die ons bij het schrijven van dit boek voortdurend voor ogen hebben gestaan, is dan ook geweest tot het leggen van zulk een basis iets bij te dragen. Op grond van jarenlange omgang met Aziaten uit vele

landen ben ik overtuigd, dat het nog niet te laat is voor het scheppen van gunstige verhoudingen. Maar dan zal het moeten komen tot een omschakeling over heel de linie. Dan zullen onze relaties tot de volken van Azië op een geheel andere leest moeten worden geschoeid. En dan zullen we moeten beginnen met onze Europa-centrische, louter Westers georiënteerde geschiedenis-beschouwing volledig te laten varen en trachten tot een dieper inzicht te komen in hetgeen er zich werkelijk in Azië afspeelt op politiek en ideologisch terrein, in wat leeft in de harten van de Oosterse volken, in de idealen, waardoor zij worden beziel, in de culturen, die zij na het eeuwenlang koloniaal intermezzo weer pogen te doen herleven en in de wijze, waarop zij hun plaats in de moderne wereld trachten in te nemen.”

Uit 't bovenstaande krijgt men een indruk uit welke bezieling dit boek is geschreven. Broodnodig, dat deze christelijke stem in Nederland, waar veel gebeden wordt voor de verzoening der volken — speciaal voor de verzoening Nederland-Indonesië — gehoord wordt!

H. A. Wiersinga

Dr Dreckmeier

40 jaar

Zendingsartse

Vrouwen in dienst der Zending is lang een vergeten hoofdstuk geweest in de zending van onze Kerken.

Onze jubilarisse aan wie wij denken, was jarenlang een uitzondering. Dat heeft haar leven beslissend getekend.

Zij zal zich dezer dagen vaak verwonderd hebben over Gods bijzondere leiding met haar. Want bijzonder was het, voor veertig jaar, dat een meisje uit onze kringen medicijnen ging studeren. Wie het voorrecht had haar moeder ooit te hebben ontmoet, heeft daarvan iets meer begrepen. In elk geval waren haar ouders hun tijd ver vooruit.

Overigens is Dr Dreckmeier artse geworden, omdat ze als dokteres geboren was. De Nederlandse Christen Studenten Vereniging heeft mede haar gevormd. Het was een aparte generatie toen. Onmiskenbaar was daarin een sterke missionaire bewogenheid, stellig mede onder invloed van de wereldzendingsconferentie in Edinburgh.

Deze missionaire bewogenheid heeft haar leven richting gegeven. Zo ging ze uit in dienst der zending naar Midden-Java. Pionierster dus, want het hoofdstuk was nog steeds vergeten. Onze jubilarisse weet er alles van hoe moeizaam zelfs velen in haar onmiddellijke omgeving de pagina's van dit hoofdstuk omsloegen, hoe moeizaam het inzicht daagde, dat de Heer der zending en de man en de vrouw samen en afzonderlijk gebruiken wilde in dienst van Zijn Rijk en hoe Hij de vrouw haar eigen gaven schonk, die de Kerk alleen maar schuldig kan negeren. In die jaren heeft ze zich wel eens moeten pantseren. Maar in het geloof aan haar roeping gaf ze zich met te meer overgave aan haar Javaanse en Chinese zusters in hun ziekte en nood.

In Magelang heeft ze zich ten volle kunnen ontplooiën. Zij bouwde daar zonder een cent subsidie een ziekenhuis, dat nog diep in de Japanse bezettingstijd zendingsziekenhuis is gebleven. Dr Dreckmeier leidde dat en op de haar eigen

wijze trad zij de bezetter tegemoet. Toen het bevel afkwam, dat op een Japanse feestdag de Japanse vlag moest worden gehesen onder het zingen van het Japanse volkslied, is op het voorplein van haar ziekenhuis wel de Japanse vlag gehesen, maar de verplegers en verpleegsters zongen niet het kimigayo maar de ambrosiaanse lofzang: „Grote God wij loven U”.

In de kampen stond ze onverschrokken op de bres voor de vrouwen en kinderen en menigmaal had ze de harde slagen te incasseren van de wrede kampcommandant.

Na de oorlog vinden we haar al spoedig weer in de tropen. Ditmaal niet in Midden-Java maar op de brede stromen van Borneo. Hier hebben de Dajakvrouwen geweten iets van de liefde, die haar drong. Maar het verlangen naar Java was te sterk. Eerst in Purbolinggo, later in Semarang heeft ze haar krachten ingezet, hoewel ze allang van een welverdiende rust zou hebben mogen genieten. In Semarang bleek nog eens weer welk een plaats zij innam in Magelang en in de verre omtrek daar. Velen uit die om-

★
Uw voorbede

wordt gevraagd voor

de Indonesische
Christelijke Kerken

(de vroegere Chinese Kerken van
Midden-Java) die grote financiële
zorgen hebben door het vertrek
van vele leden uit Indonesië

★

geving hadden er de lange reis naar Semarang voor over om door haar geholpen te worden.

Naast haar werk als artse vergat zij geen ogenblik de roeping van de christenvrouw in dienst van de Meester.

Zij is vooral na de oorlog de drijvende kracht geworden, die het vrouwenwerk in de jonge Kerken op Midden-Java heeft gestimuleerd. Het moet haar een diepe vreugde zijn geweest, dat zij daar een echo vond, sterker dan waar ook.

Na de periode in Semarang was terugkeer na verlof onzeker. Nog zie ik de vreugde in haar ogen, toen ze vertelde dat God nog één keer haar weg baande naar Magelang. In dat gebied, waar mee de beste jaren van haar leven lagen, wilde ze nog een keer haar krachten geven aan de lijdenden.

Parakan het oude hulphospitaal van de zending is thans het centrum van haar werk. En ze bouwt het weer op in zulk een tijd. In Magelang zit ze dicht bij de

„Nijenburgh”, de opleidingsschool voor vrouwelijke guru's. En ook dit zal haar een vreugde zijn, dat zij mag beleven hoe de jonge Kerken, eerder dan de oude, tot het inzicht kwamen, dat de grote Zender naast de man ook de vrouw gebruiken wil in Zijn dienst.

Als een bijzondere verrassing ontving ze enkele maanden geleden van de Indonesische regering haar definitieve vestigingsvergunning. Indonesia heeft daarin haar erkend als één, die voor haar leven behoort bij dat volk en dat land.

Wij zijn dankbaar daarvoor, omdat dit ook een erkenning inhoudt van wat de zending in 't Indonesia van vandaag nog betekent.

Zo danken wij de Heer der Zending, dat Hij haar in Zijn dienst nam en wensen haar, juist nu de weg steiler gaat worden, elke dag te ervaren het Woord van Hem, Die het de Zijnen heeft beloofd: „Ik ben met U al de dagen”.

Maartensdijk

J. van der Linden

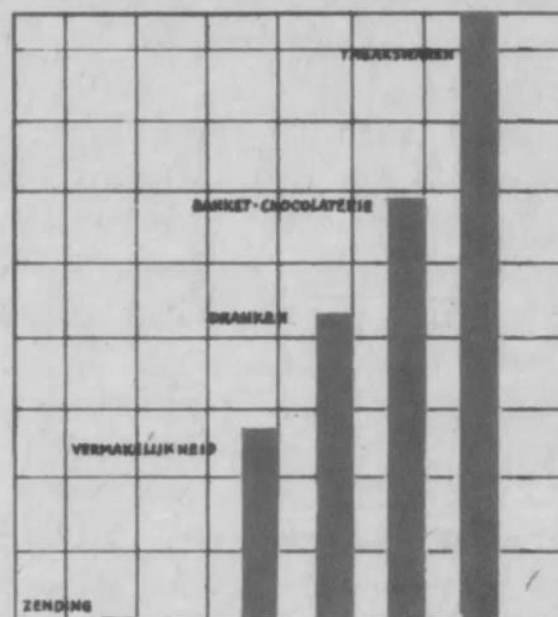
Zijn we werkelijk bezeten?

Misschien denkt U, als U dit leest, dat dit een beetje mooiere term is voor het gebruikelijke „zijn we gek?” Dat bedoel ik er natuurlijk niet mee. Wat dan wel, hoop ik uit te leggen. Ik vermoed, dat de meesten van U kennis genomen hebt van de Pinksterfolder, waarin dat verontrustende getal stond, vermeldende, dat er in deze wereld nog 2 miljard mensen zijn oftewel 2/3 van de mensheid, die Christus nog niet kent. Als ik let op de uitslag van de Pinkstercollectes, kan ik concluderen, dat dit gegeven grote indruk gemaakt heeft. Dezer dagen hoorde ik door de radio, dat de wereldbe-

volking per jaar met 50 miljoen mensen uitbreidt. Ik dacht toen: zou de christelijke Kerk nu ook met zeg 16 miljoen leden uitbreiden? Ik moet eerlijk zeggen, dat ik daar een heel groot vraagteken bij gezet heb. Vooral toen ik me realiseerde, wat wij als Gereformeerden voor de Zending doen.

Bij dit artikel vindt U een statistiekje waaruit blijkt, hoeveel we voor de Zending uitgeven, vergeleken met onze uitgaven voor tabakswaren (f 85.—), banket en chocolaterie (f 59.—), dranken (f 43.—) vermakelijkheid en ontspanning (f 27.—) per jaar.

Toen in de bespreking over de nieuwe zendings-taken over de financiën gesproken werd, heb ik me

vaak moeten inhouden, omdat ik telkens voor me zag die miljoenen-massa, die sterft zonder Christus, zomaar, zonder dat wij hen hebben bereikt, of misschien moet ik zeggen: hebben gedacht hen te kunnen bereiken. En ik heb mezelf afgevraagd: hoe komt het toch dat we niet méér doen?!

Nu hebben we hier op het Zendingscentrum wel een beetje ervaring in de mogelijkheden en onmogelijkheden van het thuisfront. Ik zou urenlang kunnen vertellen over werkelijk wonderlijke feiten, die we hebben meege-maakt. Ik denk aan dat echtpaar, dat met f 65.000 voor de bouw van het Zendingscentrum kwam aan-dragen en toen we als klein bewijs van grote

dankbaarheid — meer als attentie bedoeld — een doosje met 6 verzilverde lepeltjes kwamen aandragen, zei: „och dominee, waaraan hebben we dat verdiend...?” Ik denk aan dat arbeidersvrouw-tje, dat een erfenisje had gehad en een beetje nerveus op een koude winteravond in een wat sjofele mantel een briefje van duizend kwam brengen met de toelichting: „een tiende is voor de HERE”. Ik denk aan ontroerende giften, die we kregen rondom de kinderbijbel-actie; giften ook van kinderen, die er heel veel moeite voor hadden gedaan mee te helpen, het Evangelie ook aan de kinderen in Indonesië te brengen.

Ik moet ook denken aan het contact, dat we onlangs hadden met een zendingscommissie ergens in het land. Ze was onder de indruk gekomen van de circulaire van De Gereformeerde Kerk in Benoni (in Zuid Afrika), die voor haar zendingswerk van onze Kerken een extra bijdrage vroeg van f 3.50 per ziel, dus bijna evenveel als wij voor de zending bijeen brengen. Men voelde wel wat voor steun aan Benoni, maar na enkele gesprekken kwamen predi-

kant en zendingscommissie tot de conclusie, dat er op de eigen terreinen nog veel werk ongedaan moet blijven, omdat er in de zendingskas van de zendingsdeputaten te weinig geld zit. Men besloot toen om een paar bijzondere objecten voor zijn rekening te nemen en schreef daarover aan de zendingsdeputaten. Deze gemeente van 280 zielen is bereid om *extra* op zich te nemen de volledige kosten van onderhoud en studie etc. voor een Sumbase student in Makassar of Djakarta. En bovendien wil men de kosten betalen voor een helper in een plaats, waar de deuren voor het Evangelie wijd openstaan, maar de middelen ontbreken om de kansen voldoende te benutten. Bovendien voegt men er dan ook nog f 350 bij voor een huis. Deze 280 zielen brengen dus *extra* bijeen een bedrag van f 1.335.— in het eerste jaar en f 985.— in elk volgend jaar, of resp. f 4.76 en f 3.40!

En nu mijn vraag „zijn we werkelijk bezeten...?” U begrijpt nu wel, dat ik bedoel: bezeten, of liever: in bezit genomen voor de Heilige Geest?

Vaak vroeg men mij op conferenties: hoe kun je de gemeente warm krijgen

voor het zendingswerk. Ik gaf dan vaak het antwoord: och, het is een kwestie van geestelijk leven. Wie beseft, hoe rijk hij is met het Evangelie van Jezus Christus, kan geen moment rustig blijven onder dat cijfer: 2 miljard niet-Christenen, waarvan vele miljoenen op „onze”, beter: Gods zendingsterreinen!

En nu de toepassing. Wie iets extra's wil doen, schrijft maar naar de zendingscommissie, de zendingsdeputaten, of het Zendingscentrum.

Hij krijgt, zeker van het Zendingscentrum, per kerende post een verlanglijst.

Toen het Verbond voor Veilig Verkeer een actie voor veilig verkeer begon, werden strookjes verspreid met de mededeling: „maak van elke dag een veilig-verkeer-dag”. Ik heb dit strookje thuis op de spiegel van de wastafel geplakt. Plakt u maar op uw spiegel een papiertje met het zendingsbevel, of, als u dit te lang vindt, een papiertje met slechts deze cijfers: 2 miljard...

Baarn

B. Richters

Kinderbijbels

34.600

kinderbijbels werden tot nu toe gratis verspreid.

En we sparen door, want er liggen nog 10.000en exemplaren te wachten op verspreiding onder hen, die zo'n bijbel echt niet kunnen betalen. 10.000en kansen dus om mensen met het Evangelie in aanraking te brengen. Ons bereikten de laatste tijd enkele treffende giften: Dankbare grootouders zonden f 50.— ter gelegenheid van de geboorte van hun vijftigste kleinkind. Adrie, Gijs en Truus Roodenburg uit Benschop U. spaarden f 25.— bijeen uit stuivers. Brechtje Boomgaardt te Huizum Fr. zond f 10.— omdat ze geslaagd was voor het toelatingsexamen van de Chr. Nat. School. Een echtpaar, dat met 5 kinderen het 25-jarig huwelijksfeest vierde, zond f 200.— voor 25 kinderbijbels.

DE ZENDINGSFILM GAAT IN HET BUITENLAND DRAAIEN

De zendingsfilm „Wat blijft”, die door Ds B. Richters tijdens zijn laatste reis naar Indonesië werd opgenomen, gaat draaien in Duitsland en in Zwitserland onder auspiciën van de Basler Mission, die voorlopig een 4-tal copieën met Duitse tekst aankocht.

DE NIEUWE ZENDINGSFILMS DRAAIEN:

3 oktober	Giessenburg	27	Scheveningen
4	Geldermalsen	28	Aarlanderveen
5	Elburg	1 november	Alkmaar
6	Amerongen	2	Leimuiden
10	Zuidland	8	Oldekerk
11	Hellevoetsluis	3	Vries
13	Haarlemmermeer Oostzijde	9	Zuidhorn
14	Zandvoort	10	Visvliet
20	Nieuweroord	11	Rottevalle
21	Ens N.O.P.	14	Goënga Fr.
24	Overschie	15	Beetgumermolen
25	De Lier	24	Katwijk a/d Rijn
26	Maasdijk		

Een zendingscommissie schreef, naar aanleiding van de filmavond in haar gemeente: „Zonder enige show lieten deze films ons iets zien van het spectaculaire werk van Jezus Christus door middel van Zijn Kerk op aarde. Het was een prachtavond!”

Ds K. L. F. le Grand heeft zijn vertrek uitgesteld, maar zal nu toch spoedig naar Nederland komen. De juiste datum van aankomst is nog niet bekend. In ieder geval zal hij in December zijn verlof in Nederland beginnen.

Drs Chr. Steenwinkel Helaas is Drs Steenwinkel door de autoriteiten niet in het bezit gesteld van een re-entrypermit, een vergunning om na genoten verlof weer in Indonesië terug te keren. Hij zal nu begin December repatriëren. Maar hij kijkt nu al uit naar een dergelijke functie, als hij tot nu toe in Indonesië bekleedde, namelijk sociaal-econoom op een van de Paruba-terreinen.

De „Chinese Kerk” in Jogjakarta breidt zich uit Velen komen tot bekering en de offervaardigheid vermenigvuldigt, juist in deze zorgvolle tijd. In het laatste halfjaar werden 48 volwassenen gedoopt, waarvan 32 studenten.

Contact tussen de Sumbase en Timorese Kerk

De Synode van de Christelijke Kerk op Timor hield onlangs haar zittingen. Naar aanleiding van het rapport over de contacten met de Sumbase Kerk werden de volgende besluiten genomen.

1. de bediening in Woord en Sacramenten in de andere Kerk wordt ten volle aanvaard.
2. de leden van de ene Kerk worden geaccepteerd in de andere
3. predikanten van de ene Kerk kunnen in de andere Woord en sacramenten bedienen.
4. de Kerken zullen samenwerken op het zendingsveld.

Besloten werd, dat een gemeenschappelijk zendingsveld zal worden geopend op het naburige eiland Flores. Ieder van de beide Kerken is verantwoordelijk voor de helft van de noodzakelijke zendingsarbeiders en de financiën. De Timorese Kerk wees de eerste zendeling aan. Als het aantal christenen dit rechtvaardigt, zal een zelfstandige Kerk op Flores worden gesticht. Deze besluiten treden pas in werking, als zij zijn aanvaard door de Synode van de Sumbase Kerk, hetgeen intussen is gebeurd.

Reclasseringswerk

In Djakarta werd een voorlopige interkerkelijke commissie voor reclasseringswerk gevormd. Voorzitter van de commissie is Ds Raden Mas Pakun, die in Nederland zijn theologische opleiding kreeg. Het is de bedoeling, dat de

medewerking wordt ingeroepen van verschillende deskundigen op dit terrein.

Een Nederlander ouderling in een Sumbase Kerk

Ir B. Abels, docent aan de Evangelistenschool in Lewa, is benoemd tot ouderling van de plaatselijke gemeente.

Dokter G. J. Onvlee blijft voorlopig

Dokter Onvlee, arts aan het ziekenhuis in Pajeti op Sumba, kreeg een verlenging van zijn verblijfsvergunning en zal zijn werkzaamheden in en rondom het ziekenhuis dus voorlopig kunnen voortzetten.

25.000 grammofoonplaten verspreid

In de stad Palembang werden onlangs niet minder dan 25.000 grammofoonplaten met christelijke liederen en korte evangelische toespraken verspreid. Deze actie gaat uit van de Gospel Recordings Incorporated, die in meer dan 100 talen op deze wijze het Evangelie brengt.

Hoe de Kerk op Sumba reageerde op het nieuws over de „Paruba-taken”

De praeses van de Synode van de Christelijke Kerk op Sumba zei: „wij zien in het aanvaarden van nieuwe zendingstaken door de Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland de wens, om de zaak van de Evangelieverkondiging in de wereld te bespoedigen en dat is ook onze wens. Daarin verwachten wij de spoedige komst van Jezus Christus. Het is tevens een aansporing voor ons om onze eigen bijdrage daarin te vergroten.”

Besluiten van de Synode van de Christelijke Kerk van Sumba

Behalve wat Ds Baarlink in zijn artikel in dit nummer memoreerde, kunnen nog de volgende besluiten vermeld worden:

1. de vertaling van het Apostolicum, zoals deze te vinden is in de dogmatiek van van Niftrik-Boland, werd officieel aanvaard
2. t.a.v. gemeente-instituering wordt zoveel mogelijk decentralisatie aanbevolen
3. de kerkeraden zijn verplicht om verantwoording te doen van de plaatselijke zendingskas tegenover de classis, de classis t.o. de zendingsdeputaten van de Synode en deze t.o. de synode en de in de zending samenwerkende buitenlandse Kerken
4. een aantal liederen uit de bundel „Na ludu bidi ana” werden geschikt verklaard ten gebruike in de eredienst
5. aan de Kerken van Pajeti en Waikabubak (Oost- en West-Soemba) werd opgedragen goede krachten te beroepen voor de geestelijke verzorging in de ziekenhuizen.

nieuws van
het thuisfront

Een jubileum

Zuster Zigterman, die op 17 September j.l. 80 jaar werd, herdacht, hoe ze 40 jaar geleden in zendingsdienst trad. Ze werd op Sumba „de moeder van Tenggoö” (een plaats op West-Sumba) genoemd.

Een nieuw formulier voor de bevestiging van missionaire predikanten

Het verouderde formulier zal vervangen worden door een nieuw. Aan Ds A. Pos, vroeger docent aan de Theologische School in Jogjakarta, werd verzocht, een ontwerp te maken.

De bezinningsvergadering

die oorspronkelijk in de maand September zou worden gehouden, is uitgesteld tot een latere datum, omdat de voornaamste inleider op deze vergadering, Drs. Steenwinkel, pas in December repatrieert.

Een Spaanse kinderbijbel

Er zal binnen niet al te lange tijd een kinderbijbel in het Spaans verschijnen. Het betreft hier de kinderbijbel van Anne de Vries. Het is de bedoeling, dat deze kinderbijbel voorlopig in een oplage van 5.000 exemplaren gedrukt wordt. De kosten zullen tussen de 20 en 30 duizend gulden liggen. Er werden al giften ontvangen van f 4.000.—, f 3.000.—, f 1.000.—, f 450.— en wellicht ook een gift van f 2000.—. Het Zendingscentrum verleent graag zijn bemiddeling voor het ontvangen van giften. Het is niet de bedoeling om een speciale actie te beginnen. Men verwacht, dat de kinderbijbel niet slechts in Argentinië (waar hij in de eerste plaats verspreid wordt), maar ook in andere Spaans-sprekende landen zal worden geplaatst.

Groetenprogramma's

Radio Nederland Wereldomroep stelt de Zending in de gelegenheid om doorgaans elke 2 maanden een groetenprogramma uit te zenden, bestemd voor de zendingsarbeiders in Indonesië. Afwisselend spreken de ouders en de kinderen van de zendingsarbeiders, met wie soms door slechte postverbindingen weinig contact mogelijk is. Deze medewerking van de Wereldomroep wordt door de zendingsinstanties op hoge prijs gesteld.

nieuws van het
zendingscentrum

N.N.-giften

In de periode van 16 Juli tot en met 29 Augustus werden de volgende giften van onbekende afzenders ontvangen:
kinderbijbels: 7 van f 8.—;

7 van f 10.—, waaronder een uit Amersfoort; 1 van f 13.— van B. v. d. S. te Z.; 1 van f 16.—; 1 van f 18.11; 1 van f 24.—; 1 van f 25.—; 1 van f 40.— van E. M. M. te A.; 1 van f 48.—; 1 van f 56.—. Voedselpakketten: 1 van f 10.— en 1 van f 25.—. Lectuurdienst: 1 van f 15.— en 1 van f 20.—. Boeken voor Indon. predikanten: 1 van f 50.—. Schoolbouw op Sumatra: 1 van f 1.500.—. Bibliotheek: 1 van f 2.50. Zending algemeen: 1 van f 5.— van B. v. d. S. te Z.

Postzegels

kan men te allen tijde zenden naar het Zendingscentrum. Voor 16.000 postzegels kan 1 kinderbijbel gratis uitgereikt worden.

Voedselpakketten

Doordat de portokosten voor post naar Indonesië werden verhoogd, moesten we overgaan tot verhoging van de prijs van de voedselpakketten. Deze bedraagt nu f 23.50 voor een normaal pakket en f 27.50 voor een pakket met iets extra's erin.

Zendingsexamens

Voor het eind-examen van de mondelinge zendingscursus van Ds Wiersinga slaagden de volgende cursisten:

Arnhem: Mej. C. Korfker. 's Hertogenbosch: Mej. C. Blomberg, Mevr. F. J. B. Gillen, Mej. A. Zuidema en dhr A. de Jong, allen te 's-Hertogenbosch.

Voor de zendingscursus te Barneveld, die door Dr. J. v. d. Linden werd gegeven, behaalden de volgende cursisten het diploma:

De dames M. Engelenburg-Doelman, R. v. d. Kuilen-Dekker, F. v. d. Laan-Hartzema, W. J. Looyen-v. d. Woerd, N. Talapessy-Ruitenbeek en de Heren K. Bijkerk, A. Hooijer Azn. en G. v. d. Woerd GWzn., allen te Barneveld.

Een enquête

Het Zendingscentrum heeft een enquête formulier gezonden aan alle zendingscommissies, teneinde de stand van het zendingsthuishuisfront te kunnen peilen. Men hoopt op deze wijze de nodige gegevens te kunnen krijgen, die o.a. voor de activering van het thuisfront van belang zijn. Ook langs deze weg worden de zendingscommissies opgewekt om toch vooral de formulieren in te vullen en op te zenden.

Zendingskalender-1961

Deze is intussen — keurig op tijd — verschenen. Op de

kalender staan 6 kleurenfoto's afgedrukt uit Indonesië, West-Pakistan, Ruanda-Urundi en Argentinië. De kalenders worden ten verkoop aangeboden door de plaatselijke zendingscommissies.

Gironummers

215600 t.n.v. Zendingscentrum Baarn voor alle betalingen, die niet verband houden met de plaatselijke zendingskas, de Zendende Kerken en de generale zendingsdeputaten, dus wel voor het Zendingscentrum, de Raad van Samenwerking, de Paruba-commissie en de Sumak-commissie.

533000 t.n.v. Zendingscentrum Baarn voor alle giften voor alle doeleinden.

Zendingsconferenties

8—10 October: Zendingsconferentie voor ouderen. Sprekers dhr F. Smit, Mr. C. B. Bavinck. Prijs f 9.75.

22—24 October: Zendingsconferentie voor zendingscommissies en gemeenteleden uit de 3 noordelijke provincies in Kortehemmen bij Beetsterzwaag. Sprekers: Prof. Dr P. Zuidema, Ds W. Fijn van Draat en Ds B. Richters. Prijs f 9.75.

29—31 October: Jeugdconferentie te Baarn. Sprekers: Dr D. Bakker, Mr C. B. Bavinck. De gezellige avond staat onder leiding van Ds B. Richters. Prijs f 8.—

5—7 November: Jeugdconferentie in „De Klencke” in Oosterhesselen. Sprekers: Dr A. G. Honig en Dr A. C. de Ronde. De gezellige zondag-

avond staat onder leiding van Ds B. Richters. Prijs f 8.—

5—7 November: Jeugdconferentie op „Stania State” in Oenkerk (Fr.). sprekers: Ds G. D. Kuiper en Zuster P. F. ten Kate. De gezellige zondagavond staat onder leiding van de conferentie-leider, dhr J. Slomp. Prijs f 8.—

12—14 November: Conferentie voor leden van zendingscommissie te Baarn. Sprekers Dr J. van der Linden en Dr J. Pilon, terwijl er 's-zondagsavonds gelegenheid is met Ds B. Richters van gedachten te wisselen. Prijs f 9.50.

19—21 November: Jeugdconferentie in „De Tempel” in Overschie. Sprekers: Ds W. Fijn van Draat en Dr J. Kuiper, terwijl de gezellige zondagavond onder leiding staat van Ds B. Richters. Prijs f 8.—

Naar aanleiding van een oproep in het orgaan van de Bond van Gereformeerde Vrouwenverenigingen hebben talloze vrouwenverenigingen textiel en ander materiaal gezonden dat gebruikt kan worden op de naaiclubs in Indonesië. Uit niet minder dan 146 plaatsen werden tot begin September 204 zendingen ontvangen. Intussen konden 28 kisten verscheept worden naar Indonesië, terwijl nog meer kisten verzendklaar worden gemaakt.

We zijn alle schenkers zeer bijzonder dankbaar voor de spontane reactie op de oproep, die door Mevrouw W. Ridderbos-de Rooy werd gedaan en hopen hartelijk, dat men het bij deze zendingen niet zal laten. Men kan nooit genoeg krijgen. Hoe meer materiaal gezonden wordt, des te meer mogelijkheden er zijn om in Indonesië het Evangelie te brengen aan de vrouwen en meisjes.

MAUNG - TIN

gaat op reis

jeugd- rubriek

Wat heeft die hond Maung-Tin lelijk beet gehad! Het leek eerst zo'n klein wondje, maar nu is Maung-Tin er toch echt ziek van geworden. Zijn arm is dik en doet veel pijn. Zelfs de medicijnen van vader helpen niet.

Een buurman kijkt ook naar de gezwollen arm. Hij schudt bedenkelijk zijn hoofd. „Ik begrijp niet dat jullie de jongen niet naar de stad brengen,” zegt hij. „Daar woont een dokter, die alle ziekten beter kan maken.”

Maar daar voelt vader weinig voor. De stad is zo ver. En dan medicijnen van vreemde mensen... hij is er huiverig van. „Zouden die geneesmiddelen óók helpen voor mensen uit Birma?” vraagt hij. „Vast!” meent de buurman.

Er wordt nog lang over gesproken — en dan besluiten vader en moeder toch

om hun jongen naar de stad te brengen. Dat is een hele reis, en de zon komt maar juist boven de horizon als ze reeds op pad gaan. Maung-Tin loopt achter zijn vader. Hij draagt de rijst, die moeder heeft gekookt en in een paar bananenbladeren heeft verpakt. Dat is voor onderweg. En vader draagt zijn wapen, want er leven in het bos veel wilde dieren.

Vader is nog niet váák op reis geweest. Hij heeft zijn werk op het veld en dan blijft er weinig tijd over voor het maken van reizen. Maar hij weet, dat je onderweg altijd op je hoede moet zijn. Er zijn boze geesten, die het vooral gemunt hebben op reizigers. Die geesten wonen in oude bomen en achter rotsen, in watervallen en op de toppen van de heuvels. 't Is verstandig hen te vriend te houden. Als ze na enkele uren dan

ook op de top van een heuvel komen, ziet vader daar een stapel stenen liggen aan de zijkant van het paadje. „Wacht...,” zegt hij. „We zullen er een paar stenen bij leggen, Maung-Tin, jij en ik.” Zo gebeurt. Terwijl vader zijn steen op de hoop legt, zegt hij: „Moge mijn reis eindigen in een goede terugkeer. En moge ik tenslotte komen in het Nirwana, waar vrede is...”

Het is een hele mondvol en Maung-Tin kan heus niet alles onthouden. Daarom mompelt hij vader maar wat na, in de hoop, dat de geesten zijn goede bedoelingen zullen zien. Zó is de manier om die geesten te vriend te houden, en tevreden gaan vader en zoon verder.

Tegen de middag komen ze bij een open plek in het bos. Daar is de grond erg vochtig en in 't midden bevindt zich een groot moeras. Aan de rand bemerkt Maung-Tin een heleboel afdrukken van dierenpoten. „Die dieren komen hier elke avond drinken,” zegt vader. Maung-Tin wil graag even rusten, maar vader voelt zich hier niet op zijn gemak. „We gaan gauw verder,” stelt hij voor, „want het is op deze plaats niet veilig.” Het water borrelt omhoog en er woont een machtige geest in het moeras. Kijk...” en vader wijst naar een plaats, waar luchtbelletjes naar boven komen. „Dit is het teken, dat die geest begint kwaad te worden.”

Ja, dan wil Maung-Tin toch ook maar liever verder gaan, hoewel hij erg moe begint te worden. Die nare arm doet ook weer zo'n pijn. Ze klopt voortdurend en het kost hem steeds méér moeite om va-

der bij te houden. Zijn ogen glanzen ook zo vreemd; dat is van de koorts.

Maar vader ziet dat niet; die kijkt uit of ze niet onverwacht overvallen worden door een wild dier. Een poos zeggen ze niets. Dan vraagt Maung-Tin opeens: „Is het nog ver naar de stad?”

Vader kijkt zijn jongen eens aan. „Vandaag kunnen we er niet meer komen”, zegt hij. „Maar dat is niet erg. Straks zijn we bij een dorp, waar we deze nacht blijven. Daar woont een goede vriend en bij hem zijn we zeker welkom. Morgenochtend gaan we weer verder.”

Maung-Tin is blij met dat antwoord. De jongen kan haast niet meer. Hij voelt zich zo naar — en zijn arm... o, wat doet die arm pijn! Juist vóóordat het donker wordt bereiken ze het dorp. Het laatste eind ging het maar erg langzaam; Maung-Tin is zo moe en koortsig, dat hij nauwelijks zijn ene voet voor de andere kan zetten. „Straks kun je rusten, jongen”, belooft vader en hijzelf is ook blij, als ze eindelijk het dorp bereiken, waar ze de nacht zullen blijven. Dan duurt het niet lang of Maung-Tin slaapt. Maar het is geen rustige slaap. De koorts doet hem ijlen, en telkens springt hij overeind. De arme jongen is hard ziek! En de stad is nog zo ver...

Wordt vervolgd.

Nieuwendijk

M. C. Capelle

Nadruk verboden.

Het blad verschijnt aan het begin van elke maand. Stukken of berichten voor het Dec.-nummer van 1960 moeten vóór 3 Nov. a.s. bij de Redactie worden ingezonden ★ Overneming van de inhoud van dit blad in andere bladen mag alleen geschieden onder vermelding van de bron ★ Adres- en aantalsveranderingen van die exemplaren, die men rechtstreeks van de Uitgevers ontvangt, aan Gebr. Zomer & Keunings Drukkerij „Vada”, Wageningen. Postrekening No. 833196 ★ Abonnementsprijs per jaar f 2.— franco per post. Bij getallen aan een adres boven 3 exemplaren f 1.80 franco per post ★ Redactie Zendingsblad: Dr. J. C. Gilhuis, Ds. B. Richters en Ds. H. A. Wiersinga ★ Redactie-adres: Het Zendingscentrum, Wilhelminalaan 3, Baarn, telef. K 2954-4051*.

Omslagfoto:

Bali: Hanengevecht